

STORTINGET

Representantforslag 252 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Ola Elvestuen,
André N. Skjelstad og Alfred Jens Bjørlo

Dokument 8:252 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Ola Elvestuen, André N. Skjelstad og Alfred Jens Bjørlo om alltid å utrede alternativer til luftledning ved utbygging av sentralnettet

Til Stortinget

Bakgrunn

Den grønne omstillingen, som er nødvendig for å nå forpliktelsene i Parisavtalen og Norges klimamål, krever en storstilt elektrifisering av samfunnet. Strømnettet må bygges ut i et langt raskere tempo enn tidligere, slik at man kan levere ren energi til ny industri og sikre forsyningssikkerhet for folk og næringsliv. For å lykkes med denne utbyggingen er man avhengig av å dempe konfliktene som oppstår ved utbygging av nye kraftlinjer og særlig sentralnettet.

For over ti år siden vedtok Stortinget at sentralnettet som hovedregel skal bygges som luftledning, jmfør Meld. St. 14 (2011–2012) og Innst. 287 S (2011–2012). Dette har ført til at Statnett i dag kun planlegger å legge nye 420 kV-linjer i luft. Dette har i flere tilfeller ført til stor folkelig motstand mot bygging av nytt sentralnett.

Forslagsstillerne mener jord- og sjøkabler må utredes som reelle alternativer når sentralnettet skal utvides, på lik linje med luftledninger. Det innebærer at hovedregelen om at sentralnettet skal bygges som luftledning, må fjernes. En bredere utredning av de ulike alternativene ved bygging av nytt sentralnett fra oppstart av gjeldende prosjekt er viktig for å sikre legitimitet for val-

gene som tas når sentralnettet bygges ut. En mer omfattende utredning av de ulike alternativene når nytt sentralnett skal bygges ut, kan dessuten føre til at man får kortere behandlingstid for saker knyttet til nettutbygging, fordi alle alternativer er utredet fra start.

Høsten 2020 ble et politisk flertall i det danske Folketinget enige om nye retningslinjer for ny utbygging samt endring av det eksisterende kraftnettet. De nye retningslinjene innebærer at langt flere høyspentledninger skal legges i bakken. Bakgrunnen for enigheten var å redusere antallet luftledninger, slik at utbyggingen av el-infrastruktur blir så skånsom som mulig for folk og natur. En kraftig satsing på og utvidelse av elnettet er en forutsetning for at man skal lykkes med det grønne skiftet. Skal man få dette til, må man sørge for en utbygging som sikrer gode lokalmiljøer og tar størst mulig hensyn til naturverdier. Man må dessuten ta størst mulig hensyn til natur- og kulturlandskap når man bygger ut nødvendig infrastruktur.

Samfunnet elektrifiseres i stort monn, og strømnettet oppgraderes. Da oppstår det også stadig nye konflikter, ikke minst knyttet til natur- og kulturlandskap. Men også tettbebygde strøk kan komme i konflikt med prinsippet om luftledning som hovedregel, slik man så i forbindelse med 420 kV luftledning fra Hamang i Bærum til Smestad i Oslo.

Naturavtalen som ble inngått i Montreal i desember 2022 har aktualisert oppmerksomheten på natur. Norge har forpliktet seg til en rekke punkter for å ta bedre vare på naturen. Landet skal blant annet verne 30 prosent av all natur, både på land og i sjø. Norge skal også restaurere 30 prosent natur. Sammen med klimændringer er tap av natur den største trusselen mot menneskers livskvalitet og frihet. Naturen har verdi i seg

selv, og en intakt natur er også en forutsetning for at mennesker skal kunne leve gode liv.

Natur er en forutsetning for matproduksjon, medisiner, rent vann og ren luft. Ikke minst er naturen den aller viktigste forsikringen mot ødeleggende klimaendringer, ikke bare ved at den binder opp klimagasser, men også ved at den beskytter mot flom, hetebølger og andre konsekvenser av høyere temperaturer. Å beskytte naturen er derfor en av de aller viktigste oppgaver de neste årene, og det må også vektlegges ved utbygging av nytt sentralnett. Forslagsstillerne mener det må gjøres grundige vurderinger av konsekvensene av de ulike alternativene jord- og sjøkabel og luftlinjer for naturen og

kulturlandskapet i hvert enkelt utbyggingsprosjekt for sentralnettet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sikre at Statnett tar større hensyn til natur- og kulturlandskap og gode lokalmiljøer når det bygges nytt sentralnett, ved å sikre at alternativer med jord- og sjøkabler som hovedregel blir utredet parallelt med utredning av luftledning.

14. juni 2023

Guri Melby

Sveinung Rotevatn

Ola Elvestuen

André N. Skjelstad

Alfred Jens Bjørlo